REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune in Braşov şi la următorele
BIROURI de ANUNŢURI:
in Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
in Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea: Piaţa mare. Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 155. — Braşov, Lunĭ-Marţĭ 16 (29) Iulie. — 1902.

Denunţare perfidă.

In decursul săptămânei acesteia regele Carol al României va pleca în străinătate. In drumul sĕu regele se va opri la Viena şi de aicĭ va merge la Ischl, unde va face o visită Suveranului nostru.

De un timp încóce visita regelui Carol la Ischl se repetă în fiecare an, fapt din care se conclude cu drept cuvênt la esistenţa celor mai cordiale legăturĭ de amiciţie între cei doi Suveranĭ şi la cele mai bune raporturĭ între guvernele ambelor ţĕrĭ.

Aceste raporturĭ sunt apreciate pretutindenĭ, de cătră pressa binevoitóre Românilor, drept dovadă, că regatul României în alăturarea sa la alianţa puterilor centrale, din care face parte şi monarchia nóstră, este chiemat a juca un rol însemnat în sprijinirea nisuinţelor de a se susţinĕ pacea şi starea de lucrurĭ actuală în Orientul european.

Vorbind despre escelentele raporturĭ dintre Austro-Ungaria şi regatul român, ce se întăresc tot mai mult prin desele întâlnirĭ ale împĕratului Francisc Iosif cu regele Carol, „Bukarester Tagblatt“, una din foile germane, ce apare în Bucurescĭ, se încercă a face istoricul acestor raporturĭ. In încercarea sa numita fóie dovedesce însĕ nu numai, că nu este iubitóre de adevĕr, dér îşĭ mai dă pe faţă şi sentimentele duşmănóse, ce le nutresce faţă cu românismul în genere.

Afirmă între altele „Bukarester Tagblatt“, că pe timpul rĕsboiului ruso-turcesc şi după declararea independenţei, „evoluţiile politice române erau nefavorabile pentru stabilirea de bune raporturĭ între România şi Austro-Ungaria“, că pe atuncĭ „nisce agitatorĭ interesaţĭ esploatau în contra Ungariei fie-care întêmplare, chiar şi cea mai neînsemnată, spre a turbura acele raporturĭ“. Ḑice, că „iredenta română, care urmărea ideia utopistă, de a câştiga Ardealul şi Bucovina pentru România, era un isvor constant de incidente neplăcute şi regretabile între cele douĕ ţĕrĭ vecine“, şi că „desvoltarea liniştită a tînĕrului regat a fost mult stânjinită prin acest punct întunecos.“ Vorbesce apoi de nerecunoscinţa, ce ar fi dovedit'o faţă cu Austro-Ungaria anumite cercurĭ influente ale României prin purtarea lor nepolitică, „în carĭ cercurĭ reuşiseră a se vêrî şi unele elemente turbulente de dincolo de munţĭ“, şi adauge, că a fost lucru fórte greu pentru miniştrii de esterne austriacĭ de a înlătura frecările româno-ungare în fata „susceptibilităţii unguresci“.

Limbagiul fóiei germane din Bucurescĭ atât de duşmănos şi denunţător faţă cu naţionalismul român este mult semnificativ. De 23 de anĭ de când esistă amintita fóie, nemĕsurata ospitalitate şi libertate, de care s'au bucurat susţitorii sĕi în capitala română, n'a avut asupra ei nicĭ atâta influenţă, ca s'o facă măcar sĕ părăsescă vechiul obiceiu de a înegri şi a cleveti tot ce e românesc, denaturând adevĕrul fără de cel mai mic scrupul.

Ne aducem aminte, că pe timpul, când prigonirile guvernului unguresc în contra Românilor de aicĭ se înmulţiseră şi se înăspriseră mai tare, „Buk. Tgbl.“ era tot-déuna de partea asupritorilor noştri, pe partea celor, carĭ ne denunţau şi ne calumniau în tóte chipurile, aşa că nu era ḑiar şovinist maghiar, care sĕ-l fi întrecut în duşmănirea Românilor.

Aşa şi acum, fóia, despre care vorbim, merge în servilismul ei faţă cu Maghiarii aşa departe încât susţine, că pretinşiĭ agitatorĭ Românĭ de dincóce şi de dincolo, pe carĭ îi numesce în general „irredenta română“, ar fi umblat cu gândul sĕ anexeze Ardealul şi Bucovina la România şi că de aicĭ ar fi provenit tóte nemulţumirile şi încordările dintre România şi monarchia nóstră.

Incât pentru Ungurĭ, ei n'au nicĭ o vină înaintea celor dela „Buk. Tgbl.“ şi în raporturile lor cu România ei nu ţin sémă decât de „susceptibilităţile unguresci“.

E curiósă atitudinea fóiei germane din Bucurescĭ, décă vom avé în vedere, că ea trece încă şi aḑi de organ săsesc. Ce ḑic cei dela „Buk. Tgbl.“ faţă cu cele ce se petrec în contra mult defăimaţilor „agitatorĭ“ saşĭ şi şvabĭ din Ardeal şi Ungaria? Sunt şi aceştia nisce agitatorĭ interesaţĭ, carĭ vor sĕ turbure numai apele Ungurilor? Este purtarea lor „nepolitică“, fiind-că vreau sĕ-şĭ apere pielea în contra loviturilor biciului maghiarisărei?

Până mai deunăḑĭ „Bukarester Tagblatt“, fiind proprietatea unui Sas emigrat în România, trecea de organ al Saşilor din România. De când a murit fundatorul ei nu scim cine dă direcţiunea la acéstă fóie, am aflat numai, că de atuncĭ încóce în redacţia ei s'au încuibat Evreii, ceea-ce esplică până la un punct óre-care de ce şi aḑi, în faţa celor ce se petrec faţă cu Saşii din Ardeal, „Buk. Tagbl.“ se îndeletnicesce a face pe denunţiantul asupriţilor din Ungaria.

Dér óre sĕ ne mai mirăm, că se mai ivesc apariţiunĭ ca cea de mai sus, că se mai vorbesce încă şi aḑi, chiar într'o fóie germană, ce apare în Bucurescĭ, de-o „irredentă română“, când bine scim, că cel-ce în timpul mai nou a debutat mai cu efect cu acésta fanfaronadă gólă, denunţând pe cei-ce ar voi sĕ facă „politică violentă“ dincóce cu ajutorul „elementelor catilinare de dincolo“, n'a fost Sas, ci unul, care se mărturisea Român şi se credea aşa mare Român, încât pretindea, că de aceea a venit din ţéră aicĭ ca gazetar, ca sĕ învеţe pe Românii ardelenĭ, cum sĕ facă politică. Dér despre acésta altă-dată mai multe.

Conferenţele din Ischl s'au încheiat. Oficioşii din Budapesta anunţă, că scopul călĕtoriei celor doi miniştri presidenţĭ la Ischl a fost, sĕ refereze monarchului despra stadiul în care se află tratările asupra pactului. Nu se anunţă însĕ nimic positiv privitor la vre-o decisiune în merit asupra cestiunei pactului. Tratările se vor continua în cadrul şi în spiritul de până acum şi cei doi miniştri presidenţĭ se vor întêlni din nou numai după ce diferitele comisiunĭ îşĭ vor fi încheiat lucrările asupra tarifului vamal, a convenţiilor comerciale şi peste tot asupra întregei opere a pactului.

Croaţii şi Maghiarii. Foile maghiare sĕ plâng amar, că Croaţii încep sĕ-i duşmănéscă pe Ungurĭ. Ele se referă la ceea-ce scrie *„Agramer Tagblatt“*, care a publicat ḑilele acestea un articol vehement în contra îngâmfărei maghiare. Étă ce a scris între altele ḑiarul croat:

„Deputaţii croaţĭ din dieta ungară au în mâna lor puterea de a forţa la moderaţiune spiritul încăpăţinat al opiniunei publice maghiare. Décă ei s'ar scí determina, ca sĕ participe la desbaterĭ, statornic, în *limba croată*, la ceea-ce au drept indiscutabil, singur acésta ar calma spiritele maghiare înfierbântate şi încăpăţinate. Deputaţii croaţĭ mai au încă la îndemână şi alt mijloc de a face pe adversarĭ sĕ-şĭ bage minţile 'n cap. Este adevĕrat, că în dieta ungară ei sunt în minoritate, *numĕrul lor însĕ e suficient, ca prin obstrucţiune sĕ facă a fi ascultaţĭ şi sĕ impună adevĕrul.* Décă obstrucţia acésta a fost îndreptăţită vre-odată, *ea e îndreptăţită în actualele raporturĭ ale Croaţiei cu Ungaria.* Nu trebue decât voinţă, şi fie-cine s'ar convinge, că alt vênt ar sufla dinspre Dunăre“...

Politica italiană în Balcanĭ. Din Constantinopol i-se telegrafézā ḑiarului *„Berliner Tagblatt“*, că guvernul otoman privesce cu ochĭ fórte bănuitorĭ tendenţele politice ale Italiei în Balcanĭ şi e convins, că apropierea Italiei de Rusia nu póte sĕ se întêmple, decât în detrimentul monarchiei austro-ungare. Guvernul tur-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Stavilă şi avênt.*)

(Bĕtrânul şi tinĕrul).

De Riria.

Bĕtrânul.

Un zimbet plin de farmec pe buza ta s'avêntă; a încolţit speranţa, ce sufletu-ţĭ încântă; un gând de tot sburdalnic se jócă'n a ta minte; pe-a planurilor cale plecat-ai înainte. Nu-mĭ poţĭ tu spune óre, cel gând neprihănit spre care înşelare se află el pornit?

Tinĕrul.

Nu cred, că înşelare sĕ pótă fi sub sóre, când věd, că împrejuru-mĭ tot e în sĕrbătóre. Ce dulce este viéţa şi cât de 'ncântătóre! Când plec la vênătóre, pe umĕr cu a mea flintă, privesc cum vêntul ager cu florile s'alintă; cum sórele ce-apare cu mândra-i strălucire, haremul lui de stele l'ascunde cu iubire. Sĕ nu te simţĭ ferice de-aceea, că trăiescĭ şi'ntr'o bogată lume, că poţĭ sĕ te'nvîrtescĭ? Nu-ĭ încântare óre sĕ sperĭ şi sĕ iubescĭ?

Bĕtrânul.

Sunt vise, vise mândre; dér vai! la deşteptare, se nasce desnădejdea ce-adesea nu mai móre! Spre a nu da de dênsa, mai tae-ţĭ din aripe, ca nu l'a ta cădere, sĕ-ţĭ pară césurĭ... clipe.

Tinĕrul.

Sĕ cad din fericirea cea giuruită mie? Eu nu te cred părinte; nu pot cu duşmănie privi frumósa viéţă plină de poesie. Eştĭ cam bĕtrân acuma, şi dă! când vremea trece, nu póte orĭ şi cine sĕ vrea sĕu sĕ'ncerce, în viéţă acele césurĭ, ce au fost, a mai petrece. Dér ḑeu! ér nu se cade, părinte 'ţĭ cer iertare, pe sufletul cel tînĕr s'aducĭ la descreḑare.

Bĕtrânul.

Da cine-ţĭ ḑice óre, ca sĕ nu creḑĭ în bine? Iţĭ ḑic: lucrĭ deşarte sĕ nu iai drept lumine. Din juru-ţĭ fericirea uşor poţĭ ca s'alungĭ, când îţĭ vei croi dorurĭ, ce nu-i putea s'ajungĭ. Avem un duşman mare în astă omenire: speranţa cu-al ei cântec de vecĭnică amăgire.

Tinĕrul.

Speranţa s'amăgéscă? Speranţa cea divină, ce-aruncă'n viéţă raḑe de farmec şi lumină şi nopţĭ de grele vise de-apururĭ însenină! Putem sĕ nu ne'ncredem în mândrul viitor, când noi avem iubirea? Din suflet plin de dor, al ei ferbinte sóre ne-alungă orĭ-ce nor?

Bĕtrânul.

Şi pomul, cu florĭ mândre, în draga primăvară mult darnica natură cu dragoste presară; se scutur multe însĕ păn' fructul sĕ rĕsară; ér pulberea lor albă, căḑută în troene, o îndosesce iute un pâlc de buruene.

Tinĕrul.

Tu veḑĭ, dragul meu tată, furtunĭ pustietóre, ce scutur făr' de milă a sufletelor flóre... Şi póte, că albina din florĭ n'adună miere; potirul lor de sigur îl creḑĭ tu plin de fiere.

Bĕtrânul.

Ce cred? Sĕ ţi-o spun ţie, eu vĕd, că e zadarnic. Iţĭ ḑic încă odată: la planurĭ nu fii harnic. Spre unde mergĭ acuma, pornit-au mulţĭ ca tine. Puţinĭ din astă cale s'au întors cu inimĭ pline. Iubiĭ şi eu, copile, precum iubescĭ acum, gândirile măreţe ce tóte aḑĭ îs scrum. Iubit'am eu femeia cum ne-o arată dorul, atuncea când credinţa cunósce numai sporul. Iubit'am şi pe semenĭ cu sinceră frăţie, şi-i încărcam cu gândurĭ de mare bogăţie. Credeam toţĭ la olaltă şi ţéra-mĭ fericită; că sorţurĭ nu mai bune trăsese la ursită... Acum când împrejuru-mĭ le caut necontenit, pare că nicĭ odată nu le-aşĭ fi pomenit.

Tinĕrul.

Femeie, semenĭ, ţéră şi dragu-i vii-

*) Din „A r c h i v a“, organul societăţii scientifice şi literare din Iaşi, nr. 5 şi 6 din Maiŭ şi Iunie 1902.

cesc e de părere, că în urma acestei apropierĭ, încetéză *de facto* învoiala austro-rusă privitóre la Balcanĭ. Noua situaţiune numai păgubitóre póte fi pentru Turcia. In urma schimbării situaţiunei balcanice, şi tripla alianţă va ajunge în stadiu critic, fiind-că neapĕrat Germania trebue sĕ fie pe partea Rusiei, astfel că Austro-Ungaria va rĕmânĕ isolată.

După *„Tribuna“* din Roma, visita regelui *Victor Emanuel* la curtea ruséscă a avut scopul de a câştiga *sprijinul Rusiei* pentru politica balcanică a Italiei.

Urmaşul episcopului Pavel. Sub acest titlu diarul „M—g“ scrie următórele: „Suntem informaţĭ, că în scaunul vacant al episcopiei gr.-cat. de Oradea-mare va fi numit episcopul gr.-cat., din Körös-Kriselacz, Iuliu Drohobeczky. Drohobeczky este un bărbat cu o vastă cultură, cu un tact distins şi are sentimente bune maghiare. El a făcut causei maghiare şi până acuma servicii însĕmnate. Patriotismul lui neprihănit ne dă garanţie deplină, că în scaunul episcopesc din Oradea, atât de însĕmnat, îşĭ va sci aduce misiunea sa estraordinar de importantă în consonanţă deplină cu interesele naţionale maghiare.“

Scirea acésta a fost culportată deja prin diarele maghiare îndată după decedarea episcopului Pavel. Noi n'am luat însĕ notă de ea, fiindcă am considerat-o de absurdă. Ea s'a şi desminţit atuncĭ. Faptul însĕ, că persóna acestui strĕin de neamul nostru, este adusă din nou în combinaţie, dovedesce, că în cercurile adversare se complotéză serios în potriva bisericei gr.-catolice române. Putem asigura însĕ pe domnul Drohobeczky şi pe cei ce îĭ susţin candidatura, că décă s'ar întîmpla, ceea ce nu credem, sĕ se realiseze acest atentat ne mai pomenit, consecinţele ar fi incalculabile. Cum? Sĕ fi ajuns scaunele episcopescĭ române sĕ fie profanate cu numirea unor Arhierei slavi? Atât de puţin sĕ fie respectat caracterul românesc al bisericei române gr.-catolice?

Ne abţinem de-o camdată de orĭ ce comentar şi semnalăm scirea, pentru a arăta numai, până la ce punct se aventuréză temeritatea combinaţiunilor şoviniste!

De profundis...

Sub titlul acesta Nicolae *Bartha* publică în *„Magyarország“* dela 27 l. c. un articol remarcabil asupra stărilor miserabile din comitatul Maramureşului. Bartha se servesce de trei articole publicate în „Hazánk“, şi dă urmǎtórele amĕnunte:

La tribunalul din Sighetul Maramureşului a fost acusat David Davidovits pentru 88 casurĭ de cămătărie. Acest cămătar e locuitor în Apşa-de-mijloc, şi e de religie *israelită*. Tribunalul a casat procedura. Tabla reg. din Dobriţin însĕ, dând ascultare apelaţiei procurorului, a stabilit vinovăţia lui Davidovits şi tribunalul l'a osĕndit apoi la un an şi jumĕtate închisóre, 6000 coróne amendă şi trei anĭ pierdere de oficiu, pentru-că a adus la sapă de lemn prin cămătărie pe 63 locuitorĭ din Apşa-de-mijloc. Tabla reg. din Dobriţin a anulat sentinţa şi a achitat pe Davidovits de sub acusarea de cămătărie. Prin urmare: tribunalul, care n'a găsit suficiente dovedile aduse contra cămătarului, l'a osândit, şi aceeaşi tablă reg., care a stabilit vinovăţia lui, *l'a achitat*. In chipul acesta Davidovits a primit patentă de a continua cu cămătăria.

Cum cămătărea Davidovits? După capital de 26 cor., lua 28 cor. interese; după 5·80, lua 6 cor.; după 2·60, storcea 19·96; după 10 cor. 15·52 ş. a. Tóte acestea într'o singură comună, unde de altfel nu „funcţionéză“ numai Davidovits, ci şi Mendelovits, Gauer Salamon, Rozehberg Jakab, Fructer Mozes, Fuchs Miksa, Weisz Markus, Wagner Aron, Stein Ferencz — tot domni cu nume maghiare!

Bartha citéză şi alte casurĭ revoltătóre de abusurĭ şi ilegalităţĭ, dintre carĭ următorul merită o deosebită atenţiune:

Proprietatea lui Volosz George a cumpĕrat'o Davidovits în licitaţie. Volosz era restant cu contribuţia. Ce face Davidots? Mijlocesce esecuarea lui Volosz. Esecutorul şi Davidovits pĕtrund cu forţa în casa lui Volosz. Aicĭ găsesc vase de bucătărie. Le iau. Alt-ceva n'au găsit. Dér mai era uşa casei. Au ridicat'o din ţîţînĭ şi au luat'o. Erau şi ferestri la casă, şi le-au luat şi pe acestea. Mai era însĕ pe un părete icóna Maicii Domnului cu Isus în braţe şi mai aflaseră şi un chip al lui Christos, pe cap cu cununa de spinĭ. Şi acestea valorau cel puţin 2 creiţarĭ — şi le-au luat. D-l notar a făcut sĕ se ia uşile şi ferestrile şi dela casele locuitorilor I. Huza, Mihaiu Volos, Mihaiu Morina, Dan Ion şi Popa Mihaiu. Pentru variaţie, au luat din casa lui Vlad Ion scutecele micului băeţel. Notarul a cerut imputărĭ esecutorului, că de ce a ¦lăsat sobele prin case.

Ceva îngrozitor: Dela cerşitorul Nicora au luat făina, ce-şĭ adunase cerşind. Unei vĕduve cerşitóre i-au luat cămaşa. vice-primarul, făcĕndu-i-se milă de ea, a rugat pe notar sĕ-i lase bietei femei cămaşa. Notarul a rĕspuns: „sĕ umble gólă“.

Dela casa lui Şiman Ion au dus viţelul de 2 sĕptĕmânĭ al unei vacĭ. Vaca nu mai da lapte. Femeia, desperată, a mânat vaca la primărie, ca viţelul s'o sugă. Notarul însĕ a huiduit'o cu cuvintele: „las' sĕ crape“.

Aţĭ vĕdut tablou mai grozav?

Şi lui Mihaiu Mihaiu i-au luat viţelul. Douĕ nopţĭ şi douĕ dile a dus bietul om, într'un blid, la primărie lapte şi făină, ca viţelul sĕ nu-i móră de fóme. Apoi şi-a zălogit cămătarului şerparul şi a rescumpĕrat viţelul. Popşa Ionaş şi-a zălogit unicul pămĕnţel, ce-l avea, ca sĕ-şĭ rĕscumpere viţelul. Şi dela casele lui Dan Ionaş şi Irma Jóodi au dus viţei. Vacile nu mai dădeau lapte. ér copiiĭ plâng, că nu e lapte în casă.

Bartha dice, că nu mai continuă, dér întrébă:

„D-le ministru de finanţe, Lukacs! Cine urmăresce cu atenţiune pressa în oficiul d-tale? D-le ministru de interne Szell! Cine nu ţĭ-a raportat despre administraţia din Maramureş? Dér cine şi ce este poporul, ca cămătarii, notarii şi esecutorii sĕ-l despóie în chipul acesta? De când problema statului este a aranja oficial invasie tătăréscă în contra poporului?“

Aşa scrie Bartha, după informaţiunile lui „Hazánk“ şi-le scrie, cum dice „schinteindu-ĭ ochii de agitaţie“....

Evenimentele din Franţa.

Cele ce se petrec în Paris şi provincie, par a fi prognosticul unei sguduiturĭ puternice în Franţa întrégă. Inchiderea stabilimentelor congreganiste din Paris şi din departamentul Senei, a revoluţionat tóte spiritele Francesilor independenţĭ, carĭ ţin la crescerea religiósă a fiilor lor, la biserică şi la Dumnedeu.

Este interesant sĕ relevăm, că o mare parte a pressei liberale parisiene s'a întors în contra guvernului. Chiar şi „Figaro“, „Temps“, „Univers“ şi „Republique“ aderenţii şi susţiitorii guvernelor dreyfussarde de până acum, au părăsit şi ele tabĕra radicală şi atacă mai mult sĕu mai puţin guvernul. *Cassagnac* publică în „Autorité“ numeróse proteste, petiţii şi apelurĭ, ce i-se trimit guvernului, ér „Republique“ învită pe episcopĭ sĕ useze de tóte mijlócele legale spre a face sĕ înceteze góna, ce s'a pornit contra instituţiunilor creştinescĭ. Acelaşĭ diar invită poporul sĕ ia posiţie contra jidovilor, carĭ, după el, sunt causa acestei prigonirĭ neumane. Antisemitismul ia proporţii şi mai marĭ în Franţa şi poporul începe sĕ se convingă acum, că începĕnd cu afacerea Dreyfuss, jidovii le-au pus tóte la cale în Franţa în detrimentul păcei şi liniştei interióre.

*

Presidentul Republicei a semnat Sâmbătă primul decret, prin care se ordonă închiderea a 24 stabilimente congreganiste din Paris şi din departamentul Senei. Călugăriţele din diferitele departamente, carĭ cad sub previsiunile ultimei circulărĭ a guvernului referitóre la şcólele congreganiste, au declarat, că nu vor ceda, decât forţei.

Vinerĭ diminéţa s'a presentat comisarul Bottolier cu doi secretarĭ de poliţie la şcóla călugăriţelor din Strada Saint-Maur, ca sĕ se convingă, décă şcóla a fost închisă. Ei au găsit mănăstirea transformată în fortăréţă şi înlăuntrul ei închişĭ mulţime de ómenĭ. Comisarul de poliţie a sunat, însĕ pórta a rĕmas închisă. Atuncĭ apărură la una din ferestrile primului etaj doi tinerĭ, carĭ declarară, că nu vor deschide pórta şi că nu vor lăsa, ca poliţia sĕ pĕtrundă în mănăstire. Acelaşĭ lucru s'a petrecut la mănăstirea din strada Charonne.

Cincĭ dómne aristocrate s'au dus Sâmbătă sĕ se plângă soţiei presidentului *Loubet*, în cestiunea închiderei şcólelor congreganiste. D-na *Loubet* nu le-a primit, dicĕnd, că cererea lor este de competenţa guvernului şi că ea n'are dreptul de a-se amesteca în afacerĭ de stat. Baronésa *Reille* a dis atuncĭ, că femeile creştine vor arăta ce sunt ele în stare sĕ facă, décă li-se incalcă sfintele drepturĭ. Femeile — continuă baronesa — vor cu orĭ-ce preţ sĕ-şĭ apere libertatea, sĕ-şĭ créscă copiiĭ în credinţa creştinéscă. „Spuneţĭ d-nei Loubet, că décă nu vor fi retrase decretele contra cărora protestăm, *pe stradele Parisului va curge în curĕnd sângele femeilor.“*

Pentru diua de erĭ, Duminecă, s'a anunţat un mare meeting de protestare sub presidenţa lui *François Coppée* în manejul St. Paul. Tot pe diua de erĭ radicalii, socialiştii şi anarchiştii au organisat o contra-manifestaţiune pe piaţa Bastiliei. Că ce se va fi întêmplat din incidentul acestor manifestaţiunĭ, nu scim încă.

Pe când se întêmplă acestea, preşedintele consiliului de miniştri primesce din partea consiliilor de arondisemente şi a comitetelor şi grupărilor republicane, adrese numeróse prin carĭ guvernul este felicitat pentru energia cu care aplică mĕsurile contra asociaţiunilor religióse.

Notăm, ca presidentul Loubet cu soţia au părăsit Vinerĭ Parisul, temĕndu-se probabil de demonstraţiunĭ.

Anchetă publicistică în cestiunea pangermanismului.

Diarul „Budapester Tagblatt“ a publicat în timpul din urmă o serie de articole în cestiunea pangermanismului, drept resultat al unei anchete publicistice. Ancheta şi-o încheie cu declaraţiunea scriitorului ungur Herczeg Ferencz, de origine Şvab din Bănat. Reproducem din numita declaraţiune unele pasage:

„După părerea mea, dice renegatul Herczeg, conducĕtorii din Germania ai mişcării pangermane sunt victimele unei mistificaţii. Ei cred, că prin banii lor susţin printre Şvabĭ un principiu al culturei superióre, în realitate însĕ de banii lor nu profită, decât nisce proletarĭ ai condeiului. Cei mai culţĭ dintre aceştia sunt nisce învĕţătorĭ primarĭ naufragiaţĭ. Ideile pangermane au fost utilisate de aceştia spre agitaţie demagogică contra statului, a bisericei catolice şi a societăţii.

Acéstă agitaţiune a devenit posibilă numai în urma toleranţei prea liberale a administraţiei nóstre şi a obţinut în straturile populaţiei nemulţumite óre-carĭ succese. Succesele acestea însĕ compromit buna reputaţie a Germanilor, ca element de ordine în Orient.

Pangermanii sunt indignaţĭ rĕu, continuă Herczeg, din causa politicei forţate de maghiarisare Ei bine, o asemenea politică nicĭ n'a esistat vr'o dată şi cine se îndoiesce despre cele spuse de mine, îl rog sĕ mĭ arate un singur Şvab sĕu Sas maghiarisat cu forţa. A voi sĕ răpescĭ cui-va cu forţa limba şi particularităţile naţionale, este un lucru cu neputinţă, despre acésta se pot convinge domnii Germanĭ din încercările lor cu Polonii. Germanul din Bănat se rógă lui Dumnedeu şi vorbesce cu copiii sĕi în limba, care îi place. Limba oficială a autonomiei sale comunale şi a şcólelor comunale o hotărĕsce el însu-şĭ. Autorităţile statului întrebuinţéză, în contact cu poporul, limba poporului. Cum-că drepturile limbei statului trebue respectate, fixând numele de localităţĭ în limba maghiară, carĭ aveau deja în vechime acest nume şi că în şcolile publice limba statului este obligatóre: încă nu însemnéză maghiarisare forţată. Esistă însĕ maghiarisare voluntară. Membrii familiei domnitóre şi ai aristocraţiei germane, stabiliţĭ şi moşnenĭ în Ungaria, întrebuinţéză limba maghiară, fără sĕ-i forţeze cine-va. Majoritatea ómenilor cu carte de origine nemaghiară sĕ alătură şi în limbă Ungurilor. Acesta însĕ este un resultat, nu al forţei politice, ci al unui proces cultural istoric. *Limba maghiară* este limba culturei şi a comerciului public. Coloniile germane mai tinere sunt de 150 anĭ în Ungaria. Aicĭ s'au potrivit Ungurilor şi pentru ei limba prusiană este tot atât de strĕină, ca cea rusécă (!)“

La întrebarea pusă relativ la cestiunea statului naţional, Herczeg a rĕspuns:

„In cercurile pangermane se afirmă, că idealul *statului naţional maghiar* ar fi o utopie. Asta însĕ nu împedecă statul de a fi stat naţional încă din vechime. Statul naţional în forma lui de astădĭ esistă ca necesitate istorică. Acest stat, adevĕrat, nu este o creaţiune desĕvîrşită şi pe numeróse terenurĭ are nevoie de reforme. Décă considerăm însĕ forţele centrifugale din Britania, Rusia şi Germania, vom ajunge la conclusia, că în consistenţa lor internă *nu sunt mai unitare* (!!), decât Ungaria.

Foile germane citéză numĕrul Ungurilor, care este mai mic, decât al naţionalităţilor. Ei bine, ele ignoréză însĕ, că la noi nu e ca în Austria, unde pe lângă centrele culturale germane, sunt şi centre culturale vechĭ slave şi romane, pe când în Ungaria tóte centrele culturale sunt unguresci, aristocraţia şi clasa de mijloc e unguréscă. Propaganda naţionalistă, afară de Sĕrbul Miletici, nicĭ-odată n'a avut vr'un representant de importanţă spirituală, pe când între conducĕtorii Maghiarilor tot-déuna s'au găsit bărbaţĭ de origine strĕină“.

De ce sĕ continuăm cu reproducerea ineptiilor lui Herczeg? Ele sunt repetiţia verbală a fraselor stereotipe, pe carĭ le vedem dilnic în foile şoviniste.

SCIRILE DILEI.

15 (28) Iulie.

„Iubesce-ţĭ patria maghiară.“ Sub titlul acesta diarul *„Hazánk“* scrie următórele: „Iubesce-ţĭ patria! Aşa ne învĕţăm noi copiii, aşa îi învaţă învĕţătorii şi preoţii. In ce chip interpretéză acéstă poruncă fisolgăbirĕul din Sighetul Maramu-

---

tor, lupta-voiŭ pentru tóte, sĕ sciu, că am sĕ mor; căcĭ eu îmĭ iubesc ţéra în care m'am născut, slăvesc scumpa femeie în care am credut, şi'n semenĭ eu credinţa n'o pierd, nicĭ n'am pierdut.

Bĕtrânul.

La revedere, dragă! Comóra ta de vise ţi-a tălmăci-o sórta în voile ei scrise; ca sĕ luptăm cu tóte, răbdarea ni-e trimisă.

Tînĕrul.

S'a dus bĕtrânul tată. Ce soiŭ ciudat de'ndemn! El vrea din mine-a face un chip curat de lemn! Ce vreai? Aşa-s bĕtrânii, uitat'au vremea lor. Pe tinerĭ s'amărască ei au un cumplit zor.... De ar vedé-o dênsul pe draga mea iubită, cu negri ochĭ de pară, statură potrivită, de ar vedé-o, sigur, bĕtrânul amărît s'ar apuca acuma din nou ér de iubit... Când viéţa-mĭ către piscurĭ cu fericire sbóră, el pe a vrîstei vale a lene se coboră. A pus *stavila* dréptă l'a gândului hotare.

(Va urma.)

reşului, ne arată următórea sentinţă, în care învaţă pe o Română din Sarveseu, cum trebue sě-şĭ iubéscă patria maghiară. Femeia îşĭ întinsese rufele pe gard, ca sě se usuce. Un gendarm, ce trecea pe acolo, îşĭ notă casul şi denunţă femeia la fisolgăbirěu pe motiv de contravenţie în potriva ordinei publice. Va sě ḑică, décă cineva îşĭ întinde rufele sale pe propriul sěu gard, comite contravenţie contra ordinei publice. Fisolgăbirul cită femeia pe ḑiua de 15 Iulie, într'un timp, când bietul ţěran e ocupat cu adunarea recoltei. Femeia neputênd perde o ḑi tocmai când avea cel mai mare zor la munca câmpului, nu s'a presentat înaintea „Măriei Sale", ceea-ce avù drept consecinţă, că fù amendată. In sentinţa, în care i-se comunică amendarea, se adaogă, că amenda este „inapelabilă". La 1 August femeia trebue sě plătéscă amenda, la din contră se póte întêmpla, sě-i ia rufele uscate în luna Iulie, orĭ sě fie închisă. Motive: „Condamnata nu s'a presentat când a fost sorocită". Morala: „Dragă Română, feresce-te altă-dată a-ţĭ întinde rufele tale pe propriul těu gard, mai bine iubesce-ţĭ în schimb patria maghiară, în care împart dreptatea nisce solgăbirae aşa de drepte, umane şi înţelepte..."

Sarcasmul fóiei maghiare este destul de semnificativ. Câte casurĭ de acestea am publicat însě noi, şi câte rěmân nepublicate!...

Tempestate cu grindină. Din *G.-Orşova* (comit. Mureş-Turda) ni-se scrie, că în după amiaḑa ḑilei de 22 Iulie s'a descărcat asupra comunei şi a hotarului ei, o ne mai pomenită tempestate cu grindină. Grindina, care la început cădea neamestecată cu plóie, era de mărimea nucilor, ouělor de găină şi mai mare chiar, însoţită de o puternică furtună. Piatra sdrobia coperişele caselor şi ferestrile şi a străbătut şi în locuinţele ómenilor. Bieţiĭ ómenĭ, în desperarea lor, luau hainele din paturĭ, ţóle, perinĭ şi altele, ca sě se astupe cu ele ferestrile. Cei dela câmp au suferit marĭ loviturĭ, unii chiar loviturĭ mortale, căcĭ neavênd ei timp sě se refugieze în comună, s'au adăpostit în grabă sub tufe, clăi de fên şi altele. Grindina însě venind grozav de puternic le-au nimicit adăposturile, ér pe bieţiĭ ómenĭ i-au isbit şi lovit aşa, încât mai toţĭ sângerau din cap până 'n tălpĭ. Mălaele şi grânele din trei părţĭ ale hotarului au fost total nimicite de acest potop înfricoşat. Numai o singură parte de hotar a rĕmas pe jumětate nestricată. In aceeaşĭ ḑi au fost nimicite prin grindină hotarele comunelor G. Hodac, Ibănescĭ, Chinceşiŭ şi St.-Mihaiŭ.

Din Archidiecesa Blaşiului. D-l George *Simu*, paroch în Gheja, a fost numit paroch şi viceprotopop în Ibaşfaleu. I. *Deac*, paroch în Rece-Christur, a fost transferat în aceeaşĭ calitate la Gheja. Val. *Popescu*, adm. paroch în Becica-maghiară, a fost transferat în aceeaşĭ calitate la Dĕrgea. Ioan *Bunea*, cooperator în Vad şi Nic. *Vişoli* adm. paroch în Netot, vicariatul Făgăraşului, au fost numiţĭ parochĭ. Nic. *Galea*, fost administrator protop. interimal al districtului Ibaşfaleu şi paroch în Hundorf, a fost numit viceprotopop onorar.

D-l Victor Macaveiŭ, preot gr. cat., a depus cu fórte bun succes la universitatea din Viena rigorosul în dreptul şi istoria bisericéscă.

Esposiţia de tablourĭ de la Ateneu. La ultima esposiţie de tablourĭ de la Ateneul din Bucurescĭ între lucrările altor artiştĭ din ţéră se vedea espusă şi o colecţie eşită din penalul artistic al d-lui Nicolae *Bran*, cunoscutul autor al tabloului *Peneş Curcanul.* — Colecţia d-lui Bran e compusă din 9 pânze, carĭ tóte au atras atenţiunea visitatorilor. Cea mai mare atracţie o avea însě tabloul „*Procesul complotului bulgăresc*", în care tóte figurile cunoscutului proces erau presentate cu o fidelitate admirabilă. M. S. Regele Carol visitând esposiţia de la Ateneu, a binevoit a se întreţine cu talentatul pictor. Mai multe ḑiare din Bucurescĭ au protestat însĕ, precum ni-se scrie de la Bucurescĭ, contra d-lui director al şcólei de bele-arte Mirea Demetrescu, care a înlocuit tăbliţa pusă de d-l Bran şi care purta inscripţia: „Procesul complotului bulgăresc", cu una alta, purtând inscripţia „*Un proces la curtea cu juraţĭ*". — Se ḑice, că d-l Mirea a făcut'o acésta din motive diplomatice, ca sě nu se supere domnii Bulgarĭ. — D-l Nicolae *Bran*, care este bine apreciat în cercurile artistice, este originar din Sĕlagiu şi în tablourile sale scóte în relief cu deosebire momente din istoria nóstra naţională.

Ciocnire la graniţa turco-sêrbéscă. Din *Belgrad* se telegrafézá, că o ciocnire sângerósă s'a produs la graniţa turco-sêrbéscă între albanesĭ şi soldaţĭ nizamĭ de o parte, şi între muncitorii de pămênt şi garḑĭ de frontieră sêrbĭ de altă parte. Doi caporalĭ sêrbĭ au fost ucişĭ şi s'au făcut mai multe rănirĭ.

Posta şi „Gott erhalte". Cetitorii noştri cunosc casul redactorului şovinist *Halasz* L. din Oradea-mare, care a fost degradat, pentru-că nu s'a descoperit când s'a cântat imnul casei domnitóre „*Gott erhalte*". O societate din Pesta, „Iranyi Daniel", vrênd sě mângăe pe Halasz şi sě-l îmbărbăteze, i-a adresat o telegramă de următorul cuprins: „Pentru atitudinea ta patriotică, manifestată faţă cu *himnul călăilor noştri*, primesce salutarea soţilor těi de principii, din incidentul întrunirii societăţii „Iranyi Daniel" Subscrişi: *Seffer* Laszlo, *Solymosi* Marton, *Szücs* István. Telegrama însĕ n'a ajuns la destinaţia ei, find-că oficiul telegrafic central din Budapesta „*la ordin mai înalt*", n'a transmis'o, ḑicênd, că ea contravine §-lui 3 din regulamentul oficiului telegrafic, adecă e *contrară statului*. „Függ. Magyarorszag" e cătrănit foc din causa acésta.

Un colonel antisemit. Mai multe ḑiare ungurescĭ aduc următórea scire: La regimentul din Vêrşeţ fù numit de curênd ca comandant colonelul Enric Dämpf. La prima inspecţie, ce a ţinut'o asupra ofiţerilor, i-s'a presentat un cadet aspirant de ofiţer jidov, cu numele Ernest Szász. După inspecţie colonelul a trimis pe un maior la aspirantul jidov, sě-i spună, că fiind jidan, nu mai póte sta la honvéḑĭ. — Ne temem, că nu va fi adevĕrat ceea-ce scriu foile ungurescĭ.

Anuare.

Anuarul gimnasiului superior gr.-cat. şi al şcólelor primare din Beiuş pe anul şcolar 1901/902, publicat de *Ioan Buteanu*, director.

Acest anuar conţine pe 196 paginĭ următórele: In fruntea lui vedem descrierea festivităţilor jubileului semicentenar al preoţiei episcopului Pavel, patronul, gimnasiului, făcut de profesorul T. *Bulcu*. După acésta urmézâ un studiu „asupra istoricului gimnasticei în gimnasiul gr. cat. din Beiuş", scris de profesorul Vasile *Dumbravă*. De la pag. 43 până la pag. 50 vedem resumatele actelor mai însĕmnate din corespondenţa întreţinută cu patronul (28 la numĕr) şi cu direcţia de circumscripţie a şcólelor secundare (70 la numĕr). Din planul general al órelor, aflător la pagina 51 vedem, că *religiunea* s'a predat în 16 óre pe sĕptĕmână, *limba română* în 18, *limba maghiară* în 29, *limba latină* în 40, elina în 18, *germana* în 17, *istoria* în 17, *geografia* în 8. *sciinţele naturale* în 11, *sciinţele fisice* în 7. matematica în 23, *desemnul geometric* în 8, *propedeutica filosofică* în 2, *caligrafia* în 2, *gimnastica* în 16 şi *studiile înlocuitóre de limba elină* în 16.

Din darea de sémă a vicerectorului T. *Bulcu*, despre *internatul „Pavelean"*, vedem, că în anul trecut şcolar (al 11-lea de la înfiinţare), la sfîrşitul anului erau în internat 117 elevĭ, dintre carĭ 37 aveau întreţinerea gratuită, 27 plătiau taxa pe jumĕtate, ér 53 plătiau taxa întrégă ((240 cor., pentru întreţinere, şi 66 c. pentru uniformă).

De diferite alte beneficii (burse, fondaţiunea domnĭ: de pâne, dinspensarea de taxa şcolară) s'au împărtăşit 132 elevĭ.

Ca obiecte facultative s'au predat: limba francesă, stenografia, canto şi musica instrumentală. La cursul de franceză erau înscrişĭ 23, la stenografie 31, la canto 130 şi la musică 18 elevĭ.

La esamenul de maturitate s'au presentat 47 elevĭ, din carĭ 4 au reuşit cu eminenţă, 9 cu nota bine, 29 maturĭ, ér 5 au fost relegaţĭ ca corigenţĭ pe timp de trei lunĭ.

Corpul profesoral era compus din următorii domnĭ: Ioan Buteanu, director, Vasile Stefănică, Coriolan Ardeleanu, Vasile Dumbravă, Traian Farkas, Victor Borlanu, Teodor Bulcu. Ioau Fersigan, Dr. Florian Stan, Ioan Kéri, Niculae Fabianu, Ilie Stan, Ioan Epure, Ioan Buşiţă, Radu Cuparu şi Camil Sĕlăgianu.

Numĕrul elevilor a fost de 415, din carĭ 171 greco-catolicĭ, 167 greco-orientalĭ, 25 rom.-catolicĭ 10 ev. reformaţĭ, 27 jidovĭ. După naţionalitate 338 Românĭ. 62 Maghiarĭ. Promovaţĭ au fost 75%, ér décă scădem procentele corigenţilor din restul de 25 procente, atuncĭ procentul celor nepromovaţĭ se presentă cu 7.25%, ceea ce se póte considera de resultat fórte favorabil.

Religiunea la elevii gr.-orientalĭ a predat-o catechetul Niculae *Diamandi*.

Anuarul are 4 ilustraţiunĭ: 2 portrete ale repausatului episcop Pavel şi tabloul internatului şi al gimnasiului.

Despre activitatea cercului literar român nu găsim în anuar nicĭ o amintire.

De la pagina 133 până la 196 anuarul are text unguresc.

Şcóla primară avea de director pe protopopul Augustin *Antal*, ér de învĕţătorĭ pe: Paul *Voştinaru*. Dem. *Fekete* şi Ioan. Gyelan (!). La acéstă şcólă au fost înscrişĭ 72 elevĭ şi anume 33 gr.-cat., 25 gr.-or., şi 10 r. cat.

Asupra acestuĭ anuar avem de gând a mai reveni.

Convocare.

Onoraţii membri ai „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român" din despărţĕmêntul *Albei-Iuliei*, precum şi toţĭ doritorii de înaintarea scopurilor acestei „Asociaţiunĭ", sunt invitaţĭ la adunarea generală, ce se va ţinê în Alba-Iulia la *2 August* st. n. (Procorul Ilie) în sala şcólei gr. or. din oraş la 3 óre d. m. Programul adunării este cel prescris de statutele „Asociaţiunei" şi de regulament.

Alba-Iulia, în 27 Iulie 1902.

Rubin Paliţia.

Societatea „Andreiŭ Şaguna".

Raportul general al comitetului pe anul societar 1901/902.

(Continuare.)

Jurnalistica. In acest an de gestiune, societatea a pus la disposiţia membrilor ei în sala de lectură 37 foi: beletristice, literare, politice şi economice, parte abonate, parte gratuite.

A) Abonate: „Bunul Econom", „Convorbirĭ Literare", „Egyetemi Lapok", „Fliegende Blätter", „Illustrierte Zeitung", „Libertatea", „Literatură şi artă română", „Revista Română", „Sĕmănătorul", „Vulturul".

B) Gratuite: „Activitatea", „Agrarul", „Albina", „Apostolul", „Biserica şi şcóla", „Biserica ortodoxă", „Budapesti Hirlap", „Candela", „Călăuza sanitară", „Controla", „Deşteptarea", „Deşteptarea poporului", „Drapelul", „Familia", „Fóia scolastică", „Fóia diecesană", „Fóia poporului", „Gazeta Transilvaniei", „Herkules", „Lumina", „Poporul Român", „Telegraful Român", „Tribuna", „Tribuna Poporului", „Transilvania", „Unirea", „Viitorul".

Societatea se simte plăcut îndemnată a esprima tuturor redacţiunilor, carĭ au binevoit a trimite ḑiarele gratuit, cela mai călduróse mulţămite şi a-le ruga, ca şi pe viitor sě n'o lipséscă de acest binevoitor sprijin.

II. *Cassa*.

Cassa numĕră cu finea anului societar 1901/902 suma de 3082 cor. 52 fil. Din aceştĭ banĭ se află depuşĭ:

La institutul de credit şi economii „Albina": 1) în libelul „M" suma de cor. 1256·06. 2) în libelul „C" suma de 808·64 cor. 3) Un „scris fonciar" de 1000 cor. 4) La cassar se află disponibilă suma de 17·82 cor. Suma 3082·52 cor.

Intratele au numĕrat 1066·77 cor. Eşitele 600·90 cor. Venit curat pro 1901/2 465·87 cor.

Starea cassei dela finea anului curent comparată cu cea dela finea anului trecut ne presintă un plus de 336·33 cor.

Spese mai marĭ s'au făcut cu cumpĕrarea cărţilor amintite şi cu compactarea mai multor cărţĭ.

III. *Archiva*.

Archiva s'a înmulţit în decursul anului societar present cu 110 acte, carĭ tóte sunt induse în protocolul de esebite în ordine cronologică, indicându-se datul întrării, urzirea actului, meritul, datul resolvării, numĕrul bucăţilor şi eventualele observărĭ.

(Va urma).

Petrecerĭ.

Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat şi jur învită la petrecerea de vară ce o va aranja în favorul Reuniunei Sâmbătă în 2 August n. 1902 (ḑiua Sf. Ilie) în grădina „Incze" din Abrud. Inceputul la 4 óre d. a. La cas de timp nefavorabil, petrecerea se va ţinê în pavilonul grădinei Incze. De mâncărĭ şi beuturĭ se îngrijesce proprietarul grădinei. Preţul de intrare: de persónă 1 cor., de familie 3 cor.

— *Tinerimea română din Reghin şi jur* învită la petrecerea de vară, care o va aranja Lunĭ în *11 August* st. n. a. c. în pavilonul de vară din promenada oraşului. Venitul curat e destinat pentru scop filantropic. Preţul intrării: de persónă 2 cor., de familie până la 3 membrii 4 cor. Inceputul la 8 óre séra. Contribuirile se primesc cu mulţămită şi se vor publica. Comitetul aranjator: preşedinte: Dr. Augustin Cheţian advocat; vice-preşedinte: Elia Popescu cand. adv.; I. secretar: Augustin maior stud. tech.; II, secretar: Vasilie Covrig stud. jur.; cassier: Eugen Truţia stud. jur.; controlor: Teodor Popescu stud. jur.

Sosiţĭ în Braşov.

Pe ḑiua de 26 Iulie 1902.

H. Pomul verde: A Drummer, farma cist, Brăila.

H. Orient: Mircea, comerciant, Galaţĭ; Wekerlin, funcţionar, Constantinopol; Stănescu, comerciant, Galaţĭ.

H. Europa: Hermann, Nowak, Pola; Rösler. profesor, Sz. Régen; Bach, Viena; Kunczi, Kapsza, Pesta; Manolescu, primar, Sinaia; Domke, Berlin; Stern, comerciant, Frankfurt, Viehmeyer, Dresda; Conduratu, Bucurescĭ, Kiszieri, comerciant Galaţĭ.

H. Grand: Homonai, Clusiŭ, Deghy, Pesta; Ditrichstein, Arad; Andrássy, S. Sângeorgiu; Dr. Werthim, Bistriţa.

H. Bucurescĭ: Bernhard, Dr. Wolfgang, Breslau: Weissbein, Viena; Wegener, Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

„Clipe de repaus“ de *Sorcovă.* Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-cărui salon. Preţul 2 coróne (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda in special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos romănesc şi nişte povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetit'o tótă Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

„Carnetul Roşu“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de *Moşul* O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşoră şi distractivă. —„*Moşul*“ e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa diarului nostru. Ppreţul cu posta 50 banĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Iulie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de coróne ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	100 —
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162 25
Renta de argint austr.	101.85
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de aur austr.	121.60
Losurĭ din 1860.	152.35
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.04
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	712.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	677.75
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.—
London vista	239.70
Paris vista	95.22½
Rente austr. 4% de coróne	99.80
Note italiene	93.95

Cursul pieţei Braşov.

Din 28 Iulie n. 1902.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.90	18.94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	—.—
Mărcĭ germane	117.25	—.—
Lire turcescĭ	21.40	21.50
Scris .fonc. Albina 5%	101.—	102.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 26 Iulie. 1902

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	pănă la
Grâu Bănăţenesc	80	7.85	7.95
Grâu dela Tisa	80	7.85	.—
Grâu de Pesta	80	8.35	8.45
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.—
Grâu romanesc	80	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	pănă la
Sĕcara		70—72	7.75	8.—
Orz	nutreţ.	60—62	7.50	7.75
Orz.	de rachiu	62—64	6.10	6.20
Orz.	de bere	64—66	5.75	6.—
Ovĕs		——	.—	—
Cucuruz	bănăţên	75	.—	—
Cucuruz	alt soiu	78	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirişcă			4 50	5.—

Producte div.	Soiul	Cursul dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	48.—	51.—
„	„ transilvană	35 —	40.—
„	„ bănăţenă	42.—	46.—
„	„ roşiă	—.—	—.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu	—.—	—.—
Ulei de in		—.—	—.
Unsóre de porc	dela Pesta	65.—	65.50
„ „	dela ţeră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	55. —	56 —
Prune	din Bosnia	.—	.—
„		—.—	—.—
Lictar	Slavon si Serbia	—.—	—.—
„	din Serbia în s.	—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou	— .	—.—
Gogoşĭ	sĕrbesc	—.—	—.—
„	din Ungaria	—.—	—.—
Miere	unguresci	—.—	—.—
„	serbescĭ	.—	—.—
Cerâ	brut	—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.	—.—	—.—

(Preţul per 100 de chilograme)

Bursa de Bucurescĭ

din 26 Iulie 1902.

Valorĭ	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	97.¾
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	97.—
„ „ din 1893	5 „	„ „	97. .
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	84.—
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	84.½
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	85.—
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	84.¾
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	84.¾
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	85.¼
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	85.¼
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iul.	97.—
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	85.—
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	86.¼
„ „ „ Iaşĭ	5 „	„ „	79.¾
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V. N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. iv. 86.—	500	într. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2395
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	270 —
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	158.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	390 —
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	390 —
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol I em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	.—

Scompturĭ:

Banca nat. a Rom.	6%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	7 „	Petersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3—
Londra	3 -	Belgia	3—
Viena.	3½	Elveţia	3½

Cursul losurilor private

din 26 Iulie. 1902.

	cump.	vinde
Basilica	19 15	20 15
Credit	432 —	436.—
Clary 40 fl. m.	187.—	191.—
Navig pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	82.50	84.50
Krakau	74.50	76 50
Laibach	71 —	75.—
Buda	—.—	—.—
Palffy	188.—	196.—
Crucea roşie austriacă	190.—	193 —
„ „ ung.	55.40	56 40
„ „ ital	28 —	29
Rudolf	76.—	80 —
Salm	234 —	236.—
Salzburg.	76.—	79 —
St. Genois	264.—	274.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c.	424.—	428.—
„ 4% 50	43.—	44.—
Waldstein	67.—	69 —
„ de 10 francĭ	34 —	36.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Publicaţiune.

Moştenitorii după rĕmasul d-lui Otroban Nandor încunosciinţéză prin acésta, cum-că realităţile următóre, carĭ au rĕmas din licitaţie se dă voie a-se vinde si din mână liberă. Acesta sunt precum urméză:

1) Casa de lemn, în Braşov (Scheiŭ) Podul Creţului, nr. 107 nou (676 vechiŭ) indusă în cartea funduară nr. 2660, n-rii top. 3348, 3349.

2) Villa din Predeal, cu tot mobilarul din ea şi cu aranjamentul, indusă în cartea funduară din Braşov, nr. 10,961 A † 25.404/12 nr. top.

3) In Bacifalu, casa cu nr. 446, cu 9 apartamente de locuit, cu o mare grădină de póme, odăile folosite pentru locuinţă de vară, dimpreună cu mobiliarul, indusă în cartea funduară nr. 598 A † 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 n-rii top.

4) In Bacifalu casa nr. 445, cu patru locuinţe şi grădină, indusă în cartea funduară nr. 589 A † 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2, 1363/2, 1364/2 n-rii top.

5) In Elöpatak staţiune balneră aşa numita „Villa Zona“ cu întreg angajamentul, cu mobilele din ea, cu dreptul la băi, la apa minerală, indusă în cartea funduară nr. 318 A † 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 2744 nr. top.

6) Casele din Braşov, Strada Porţii nr. 16 şi cel vechiŭ 488, induse în cartea funduară Nr. 2660 nr. top. 5434, şi casa din strada Spitalului Nr. 11 nou şi cel vechiu 475, nr. top. 5420, douĕ case legate una de alta (fost hotel Baroş).

7) Imobilul din Apaţa, loc de zidire, indus în cartea funduară nr. 1011, n-rii top. 1601/2, 1602/2, 1603/2

8) Livadea din Tuşnad Nr 976 indusă în cartea funduară nr. A † 12.508/12.

9) Realitatea aflătóre în Bölön Nr. 634 indusă în cărţile funduare sub Nr. A † 3759/3.

10. O şură aflătóre în Agostonfalva.

11. O baie de fier în Felsö-Rákos.

12. Realităţile aflătóre în Bardocz sub Nr. 674 şi 736 indusă în cartea funduară sub Nr A † 263, 265 şi 267/1, 267/2.

Informaţiunĭ mai detailate se pot lua în cancelaria d-lui advocat Zakariás Iános, Braşov strada Spitalului militar Nr. 3, unde se pot vedé şi condiţiunile de vêndare a părţilor.

Braşov, 28 Iunie 1902.

Szabó Alesandru,
esecutorul întregului rĕmas după Otroban.

596,4—4